

BELEŽKE

Investicije v Banovičih

V ZAMUDI SO

Premogovnik »Tito« v Banovičih je lani nakopal milijon 265 tisoč ton premoga, 65.000 ton več kakor je bilo planirano. Letos mora po planu nakopati milijon 300.000 ton premoga.

Ni gotovo, da bo ta plan v celoti ustvarjen v določeni količini. Kar pa je še bolj važno, kakovost premoga ne bo taka, kakršno lahko Banoviči dajo in kakršno so dajali. Stara separacija ne more še zdaleč ne obdelati tolikšnih količin premoga, kolikor jih mora sedaj sprejeti.

Novo separacijo, ki naj reši to »ozko grlo« proizvodnje rudnika, še gradijo. Po prvem planu je bilo določeno, da bo dograjena letos. Toda rok je že bil podaljšan na prihodnje leto. Da-

Za boljšo kontrolo živil

V gospodarskih organizacijah, ki se ukvarjajo s proizvodnjo in prometom z živilom, niso dovolj zagotovljeni vsi higiensko-zdravstveni pogoji. Zaradi takega stanja prihaja pogosto v nevarnost zdravje državljanov, o čemer pričajo pojav zastrupitva, epidemije in podobno v vseh krajih naše države. Zaradi nezadostne skrbi v gospodarskih organizacijah glede higiensko-zdravstvenih pogojev dostikrat propadajo živila od katerih nekatera celo uvažamo.

Po odredbah zakona o zdravstvenem nadzorstvu živil so za kontrolo izvajanja predpisov, ki urejajo proizvodnjo in promet z živilom, obvezne tri inšpekcije: sanitarna tržna in veterinarska. Delovanje samo ene teh inšpekcij ne bi bilo zadostno in učinkovito in ne bi dalo tistih rezultatov, ki jih lahko daje vsa tri skupaj. To tem prej, ker nobena teh inšpekcij nima zadosti kadra za uspešno izvajanje tega zakona.

Stanje v proizvodnji in na tržišču omogoča sedaj izvajanje ostrejših kontrole glede učinkovitosti splošnega predpisov zaradi tega, ker so zmogljivosti proizvodnje vse večje, zaloge gotovega blaga v skladiščih proizvodnje in trgovine pa stalno rastejo. Sedaj smo v razmeroma bolj ugodnem položaju, da postavimo ostrejša zahteva za kvaliteto proizvodnje in načini predelave živil za higiensko-zdravstvene pogoje v proizvodnji, prometu, manipuliranju, čuvanju, vskladiščenju in es iz »efektivnosti« ekspeditske prevozu kakor tudi v manipulaciji blaga v industriji, trgovini in gostinstvu.

Da bi izvršili te velike naloge, pa je potrebno sodelovanje organizacij kot so Socialistična zveza, svet potrošnikov in zbornice.

Kontrola bo obsegla vse go-ukvarjajo s proizvodnjo in prometom z živilom: živilsko industrijo, obrtne proizvajalne obrate, proizvajalne obrate pri trgovskih in gostinskih podjetjih, mlekarne, pekarnice, trgovska podjetja in poslovalnice v socialističnem in zadrugačnem sektorju za predelavo živil, kakor tudi tržnice, trge na drobno in debelo, slaščičarne, gostinska podjetja, skladišča, hladilnice, klavnice, kleti ter privatni sektor proizvodnje in prometa.

la so v zamudi. Od odobrenih 900 milijonov dinarjev za leto 1956 so do konca avgusta potrošili le 215 milijonov. Kakor cenijo bodo letos potrošili skupno 650 milijonov, 250 milijonov manj kakor jim je bilo odobreno.

Do zakasnitve je prišlo že v začetku leta. Vremenske neprijetnosti so povzročile, da so gradbena dela tekla bolj počasi. Bile so težave tudi s položajevjo tamsvenega zneska po okrajnem ljudskem odboru. Kasneje je rudnik pospešil graditev, kar pa je bilo zamujeno, pa ni bilo mogoče popolnoma nadomestiti.

Sedaj je položaj tak, da pospeševanje del nad določeno mejo ni mogoče. Med drugim ni mogoče priprav za izročitev separacije v obratovanje izvršiti pozimi. Ostane le, da se podvzamejo ukrepi, da bi bila gradnja dokončna vsaj do novo določenega roka.

Raven tega imajo Banoviči še en velik investicijski podvig, ki je tako zanje kakor za vse gospodarstvo posebno važen. Izdelan je bil načrt za razširitev zmogljivosti rudnika na okoli 2 milijona ton premoga na leto. Po prošnji, ki je bila s potrebno dokumentacijo predložena na natečaju, bi zato potrebovali približno 5,5 milijarde, a v to vsoto niso vračunana stanovanja, od katerih je v marsičem odvisno povečanje proizvodnje. Posojilo bi izkoristili v treh letnih obdobjih.

Zahteva rudnika je bila v

Nepravilnosti v delovnih odnosih

Po podatkih, s katerimi razpolaga Delovna inšpekcija Srbije, znaša število ugotovljenih nepravilnosti v delovnih odnosih v prvem polletju 1956 22.775 in je občutno nižje kakor v prvem polletju 1955, ko je bilo teh nepravilnosti 31.497.

Veliko število nepravilnosti so ugotovili pri neplačilu nadurnega dela. Te nepravilnosti so bile v primerjavi s prvim polletjem lani zmanjšane za 1.972 primerov. Gospodarske organizacije najpogosteje opravičujejo neizplačano nadurno delo s tem, da to delo ni bilo pismeno ukazano po odgovornih službenicah v gospodarskih organizacijah. V več primerih pa je delovna inšpekcija ugotovila, da so podjetja vedela za opravljanje nadurnega dela in da so ga celo ustno ukazala. To zmanjšanje pa je samo delno, ker so bili številni delavci napoteni na redno sodišče. Posamezne gospodarske organizacije še vedno ne obveščajo delovnega inšpektorja o uvedbi nadurnega dela. Tak je bil primer s

načelu osvojena že pred nekaj meseci, končna vsota pa še ni določena, da celo niti vsota za letošnje leto. Odobren je bil samo predjem 100 milijonov dinarjev, za katerega so kupili buldožer in jamsko opremo. Kasneje je bil rudnik obveščen, da mu je odobrenih še 100 milijonov, to pa še ni bilo potrjeno po redni poti (rudnik je vendarle pripravil naročila).

Vsekakor je zelo zapleteno in odgovorno izreči zadnje besedo o delu za katerega je potrebnih več milijard in ki posega v tako važno področje kakor je proizvodnja premoga. To toliko prej, ker je v investicijskih zahtevah pogosto možnost prihrankov (pri sami separaciji v Banovičih bodo kakor kaže zaradi vztrajanja banke dosegli določeno zmanjšanje izdatkov). Toda, če so investicije več milijard preračune na 3 leta, pa se v prvih devetih mesecih realizira samo 100 milijonov, to vsekakor ni najboljši začetek. Po drugi strani pa so nove količine premoga iz Banovičev jugoslovanskemu gospodarstvu ne samo nujno potrebne, temveč so mu nujno potrebne čimprej. V tej luči se sama po sebi postavlja zahteva, da se sprejmejo vsaj nekatere rešitve v zvezi s temi investicijami čimprej.

Z blizu milijon tonami novega premoga dobre kakovosti bodo Banoviči v prihodnjih letih precej prispevali k rešitvi enega izmed najresnejših problemov glede redne proizvodnje in popolnejšega izkoriščanja zmogljivosti. Kolektiv rudnika in vsa ta naša mesta najmlajša komunala lahko storijo vse, da ta njihov prispevek pride čimprej do izraza. A tudi drugi čimtelji, kolikor je to od katerega odvisno!

M. Jakič

Dnevni kop v Banovičih

odtrgovani pri plačah učencev, 128 primerov telesnih zlostavljanj in 640 primerov nadurnega dela v delavnicah.) Telesnih zlostavljanj učencev v gospodarstvu so ugotovili 202 primera.

Nepravilnosti v zvezi z odpo-

vedjo so se letos zmanjšale za 217. Kljub temu pa so v prvem polletju ugotovili še vedno 5131 nezakonitih odpovedi. Tako veliko število odpovedi je predvsem posledica tega, ker so podjetja odpuščala odvečno delovno silo.

Brez notranje kontrole

Intervencija tržne inšpekcije ni dostikrat dovolj učinkovita, da bi odkrila mnoge nepravilnosti v delu trgovskih podjetij in poslovalnic. Pa tudi v samih podjetjih ne posvečajo dovolj pozornosti notranji kontroli. Kako zelo nezadostna je notranja kontrola v trgovskih podjetjih nam priča naslednji primer:

V samostojni trgovski poslovalnici »Zadar« v Nišu so odkrili poverebe. Organi tržne inšpekcije so odkrili, da je poslovalnica Aleksa Stanković izvršil tri poverebe v skupnem znesku 926.846 dinarjev. Od tega je v trgovski poslovalnici »Zadar« poveril za 443.813 dinarjev, ostalo pa v prodajalnih trgovskega podjetja »Povrtar«, in sicer za 451.833 dinarjev, pri Podjetju za sadje in zelenjavo v likvidaciji, kjer je bil prej zaposlen, pa 31.194 dinarjev.

Take poverebe so bile možne zato, ker je Aleksa Stanković ponarejal dokumente. Tako je izdelal navidezni račun za blago, ki ga je baje prodal sanatoriju v Knez-selu v vrednosti 200 tisoč dinarjev, kar je vknjižil kot dolg sanatorija. Za Stankoviča je bil normalen pojav, da je jemal od nekaterih podjetij blago v komisijsko prodajo, ne da bi to izkazal v svojih knjigah. Denar, ki ga je tako dobil, je porabil za kvartanje. Za tako njegovo delovanje je vedel vodja poslovalnice in honorarni knjigovodja, toda

nebene ni ukrenil ničesar, da bi onemogočil nadaljnje tako njegovo delo. Oba sta celo pred organi tržne inšpekcije skrivala neki zapisnik o ugotovljenem primanjkljaju v znesku 358.000 dinarjev.

V delu trgovskih podjetij so odkrili še mnoge druge nepravilnosti. Opažen je bil pojav ponarejanja dokumentov o znižanju cen in količini blaga, ker je komisija, ki je popisovala, pustila zapisnike v podjetju. Ti dokumenti so ostali tu po mesec dni in še več. Ko pa je komisija pregledovala stanje glede znižanja cen, so poslovoje narekovali količine predloženega blaga, kar pa komisije tega niso preverile. Tako je bilo možno, da so se samo v neki trgovini v Smederevu odkrili za 215.000 dinarjev primanjkljaja.

Značilen je primer trgovske poslovalnice »Plavi Jadran« v Svetozarevu. Tu so ugotovili za 186.000 dinarjev primanjkljaja, ki so ga pri vsakem popisu zaloge prenašali, tako da zdaj sploh ni mogoče ugotoviti, kdaj je nastal. V tem primeru niti delavski svet podjetja ni vedel, da obstaja primanjkljaj, kar priča, da se organi samoupravljanja v posameznih trgovskih podjetjih ne ukvarjajo dovolj s poslovanjem in ne kontrolirajo dela. Dejstvo pa je, da je take pojave mogoče preprečiti z učinkovito kontrolo znotraj podjetja.